

בית המדרש "תורת דוד"
ע"ש הגה"צ רבי דוד בר חן זצ"ל - רבה של שדרות,
והרבנית רות בר חן ע"ה

"תורת דוד"

השיעור השבועי

פרשת נצבים - וילך תש"פ

(שנה ד', גליון 161)

שיעורי הרב אליהו בר חן

e0527191965@gmail.com | 052-719-1965

זמני כניסת ויציאת השבת:

רבינו תם:	יציאה:	כניסה:	
20:06	19:25	18:14	ירושלים:
20:03	19:28	18:29	תל אביב:
20:05	19:27	18:21	חיפה:
20:05	19:28	18:32	באר שבע:

הלימוד, מוקדש לרפואתם השלימה, של:

שושנה סולטנה בת מרים

איילה בת נעמי

אמירה בת נעמי

חנה בת זוהרה

שרה בת סוליקא

דינה בת סוליקא

אסתר בת תמר

יוסף דהאן בן רחל

רפאל פנחס בן מרים רמו

משה בן אסתר

חיים נתן צבי בן שרה

מאיר בן נעמי

דב לוסטרניק בן אביבה

משה חיון בן כוכה

אפי בן קונפיטה

פרשת נצבים וילך התש"פ

"מהות הדין דיום ראש השנה"

א. "אתם נצבים היום בלכם, לפני יהוה אלהיכם, ראשיכם שבטיכם זקניכם ושוטריכם - כל איש ישראל. טפכם נשיכם, וגרף אשר בקרב מחניף, מחטב עציף עד שאב מימף. לעברף בבירת יהוה אלהיף ובאלתו, אשר יהוה אלהיף כרת עמף היום", (דברים, כט', ט' - יא').

"פן יש בכם - איש או אשה או משפחה או שבט, אשר לבבו פנה היום מעם יהוה אלהינו, ללכת לעבד את אלהי הגוים ההם, פן יש בכם - שרש פרה ראש ולענה", (שם, פסוק יז').

ב. הנה, מצוות ברית מילה, היא מצוות עשה מן התורה,

וכפי פסק השו"ע להלכה (יו"ד, סי' רס', ס"א), וז"ל:

"מצות עשה לאב למול את בנו, וגדולה מצוה זו¹ משאר מצות עשה".

וכתב הטור (יו"ד, סי' רס'), וז"ל:

"מצות עשה לכל אדם מישראל, שימול את בנו,

וגדולה היא משאר מצות עשה, שיש בה צד כרת,

וגם נכרתו עליה י"ג בריתות ...

ולא נקרא אברהם שלם, עד שנימול,

ובזכותה נכרת לו ברית על נתינת הארץ,

והיא מצלת מדינה של גיהנם, כמו שאמרו חכמים, שאברהם אבינו יושב בפתחה

של גיהנם, ואינו מניח ליכנס בו לכל מי שנמול,

¹ יעוין ב"באר היטב" שכתב משם הש"ך, וז"ל:

"לפי שיש בה צד כרת, כשיגדיל ולא ימול".

ומאוסה היא הערלה, שנתגנו בה העובדי כוכבים ...

וכל המפר ברית של אברהם אבינו, שאינו מל, או שמושך ערלתו, אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים, אין לו חלק לעוה"ב.

וצא ולמד ממשה רבינו, שלא נתלה עליה אפילו שעה אחת שאיחר אותה, אלא נענש מיד, אף על פי שהיה בדרך.

על כן, צריך ליזהר בה מאד, וגם כי היא אות ברית חתום בבשרנו, ואינה כשאר כל המצות כמו התפילין והציצית - שאינן קבועין בגוף, וכאשר יסירם - יסיר האות,

אבל המילה היא אות חתום בבשרינו, ומעידה בנו שבחר בנו השם מכל העמים, ואנחנו עמו וצאן מרעיתו, אשר לדור ודור אנחנו חייבים לעובדו ולספר תהלתו.

ובטעם הדבר, שכל כך מאוסה היא העורלה, כתב² המהרש"א, וז"ל:

"כי הערלה הוא דיבוק היצה"ר, שנקרא ערל - גם רע, ובהפך, בהסרת ערלה נקרא טוב",

ומבואר, שהיצר הרע דבוק בעורלת האדם, וכשמסירו, נדבק בטוב.

עוד מצינו בטעם הערלה והסרתה, לדבריו המתוקים והנפלאים, של רבינו ה"אור החיים" הקדוש זיע"א (ויקרא, יב' - ג'), וכדלהלן:

"אכן אשכילך בדבר האלהים, לפי מה שקדם לנו מדבריהם, כי בחינת הערלה היא בחינת הרע,

כי מעשה הערלה, הוא יגיד על בחינת נַעֲלָמוֹת,

כי כל הגוף, אינו אלא נְתִיק לנפש. וְהַנְתִּיק, יודיע את מה שבתוכו.

ואמר ה', כי ישראל כשימולו הערלה, הנה הם מושללים מבחינת הרעה, שהערלה סימן לה,

מה שאין כן אומות העולם, שכל נפשם היא בחינת הרע, שהיא הערלה.

² ב"חידושי אגדות", סוטה, יב' ע"א.

והוא מה שרמז באומרו (ירמיה, ט' - כה'), 'כי כל הגוים ערלים'.
**ודבר ידוע, כי בריאת אדם הראשון, היתה בריאה תמה, בבחינת הקדושה,
 מושללת מכל רע -**
ולזה, לא היתה בתכונתו בחינת הערלה,
ובסיבת החטא, משך בערלתו (סנהדרין, לח' ע"ב), ונולדה בו בחינת הערלה.
וגם נמשך מזה שליטת הטומאה באשה, והוא דם נידותה, כי הוא זה סיבת היותו
- כמאמרם ז"ל (עירובין, ק' ע"ב. כתובות, י" ע"ב).
גם באמצעות חטא האדם, נזרע זרע רע בכל ממשלתו, ותוציא הארץ פריה
בקליפות רבות.
 וזה לך האות, כי אין אדם יכול ליהנות מהחיטה, עד עשות בה מלאכות רבות,
 מלפניה ומלאחריה, במספר עשרה,
 הלא המה סדורים בפרק כלל גדול אמרו - בשבת (דף עג' ע"ב) ...
כנגד עשרה קללות שנתקללה האדמה,
 כאמור בדבריהם ז"ל, בספר הזוהר הקדוש (פנחס, דף רמג' ע"ב).
ולזה, כשיעביר ה' רוח הטומאה מן הארץ ... תוציא הארץ גלוסקאות,
 פירוש, אין צורך לאחד מעשרה מלאכות, אלא, הארץ מעצמה תוציא גלוסקאות,
 לחם שאין צריך מכשירים ...
 ושאלת טורנוסרופס שניה ³, אם ה' חפץ במילה, למה אינו יוצא מהול,
שאלתו, הוא, לצד שהוא חסר ידיעת רוחניות,

³ השווה לדברי רבותינו ז"ל (מדרש תנחומא, תזריע, ה):

"מעשה ששאל טורנוסרופוס הרשע, את רבי עקיבא ...

אמר לו טורנוסרופוס, אם הוא חפץ במילה, למה אינו יוצא מהול ממעי אמו.

אמר לו רבי עקיבא ... ומה שאתה אומר למה אינו יוצא מהול, לפי שלא נתן הקדוש ברוך הוא את המצות
 לישראל, אלא, לצרף אותם בהם".

וחשב, כי תכלית מעשה המילה, הוא מה שנראה לעינים בגוף, לא שיש דבר בפנימיות".

ג. אצל אברהם אע"ה מצינו (מסכת נדרים, לא' ע"ב):

"רבי אומר, גדולה מילה, שכל המצות שעשה אברהם אבינו, לא נקרא שלם, עד שמל,

שנאמר (בראשית, יז' - א'), 'התהלך לפני והיה תמים'."

ובטעם הדבר, מדוע כשאין האדם מהול, הוא נקרא "חסר",

כתב ⁴ רבינו הרי"ח הטוב זיע"א, וז"ל:

"נראה לי בס"ד, דידוע מ"ש רבינו האר"י ז"ל בעץ חיים, בקדושה - הוא תם, וכנגדו בקליפה - הוא מת.

ובזה פירש ... מאמר רז"ל (תענית, ה' ע"ב), 'יעקב אבינו לא מת',

כלומר, הוא בקדושה שהוא תם, ולא מת,

דכתיב (בראשית, כה' - כז'), 'ויעקב איש תם'.

והנה, האדם קודם שנימול, שעדיין דבוק בו הערלה, שהיא זוהמת הנחש - דרגא דמותא, אין האדם נקרא חי ...

גם ידוע, מה שכתב הרב ש"ש ז"ל, בקדושה יש חמשים שערי בינה -

וכנגדן בקליפה, חמשים ⁵ שערי טומאה,

⁴ בספרו הקדוש "בן יהודע", על המימרא הנ"ל.

⁵ במשלי (טז' - ד') אמר שלמה הע"ה, "כל פֶּעַל יְהוָה לְמַעַנְהוּ, וְגַם רָשָׁע לְיוֹם רָעָה".

ידועה ומפורסמת בזה שיטת אדונינו הגר"א זיע"א (בביאורו לספר משלי):

שבשערי קדושה, ישנם נ' שערים,

ובשערי טומאה, ישנם רק מט' שערים.

וכמו שכתב שם, וז"ל:

"ואמר 'כל פעל' ... 'וגם רשע' ... כי נ' שערי בינה נבראו בעולם,

ושער הנ', לא נתגלה עד ביאת הגואל, שהוא סוד עלמא דחירו.

והיינו, כי להסטרא אחרא, אינו רק מ"ט שערי טומאה -

שער נ' אין לו.

וכאשר נתמלא כל המ"ט שלו, אז יתבער הוא מן העולם,

כי יבער, כְּאִשׁוֹר יִבְעַר הַגָּלִל עַד תָּמוֹ -

ולכן יתגלה שער הנ', ויתבער הוא מן העולם.

זזהו 'כל פעל' גו', הוא נ' שערי בינה -

'וְגַם רְשָׁעִי, גִּימְטְרִיא הוּא, מ"ט שְׁעָרֵי טוּמְאָה -

'לְיוֹם רָעָה', כִּי בִפְרוּחַ רְשָׁעִים גו' להשמדם".

ברם, בעל ה"לשם" (הוא הגה"ק רבי שלמה אלישיב זיע"א, סבו של הגרי"ש אלישיב זיע"א. בספרו הקדוש "לשם שבו ואחלמה", ספר הדע"ה חלק ב', דרוש ה' - ענף ב' - סימן ה') -

הביא בזה, דעה נוספת, שאף בשערי טומאה ישנם נ' שערים,

וכמו שכתב שם, וז"ל:

"והנה, הגם שאיני כדאי להכריע בזה, אך האמת ניתן לכתוב - כי נראה עיקר כהגר"א, שאין בסטרא אחרא שער החמישים כלל.

והגם, 'כי זה לעומת זה עשה אלהים' -

אך הוא רק עד מ"ט לבד -

והם המ"ט פנים טהור, ומ"ט פנים טמא ...

אבל שער הנ', הנה הוא בבחינת אין סוף ... ואין בסטרא אחרא בחינה נגדו כלל ח"ו, וכמ"ש הרב בשער הקליפות פ"ג, וכנודע.

ונחזור להענין, כי גם לדעת המפרשים שישנו שער הנ' - בהסטרא אחרא גם כן -

הנה, אי אפשר לומר שזהו הכוונה במה שנאמר (שמות, יב' - לט'), 'וְלֹא יָכֻלוּ לְהִתְמַהֵמָה', שהוא כדי שלא יכנסו לשער הנ' ח"ו,

כי אז בליל א' של פסח, לא היה מקום עוד לשליטת הטומאה כלל וכלל, וכנזכר,

אלא הכונה הוא להיפך, כי משום שהופיע אז הקב"ה אור קדושתו על ישראל, וכמו שאמר בעל הגדה 'שְׁנַגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא', ולכן אילו היו נתעכבו עוד רגע אחד במצרים, היה מתבטל כל הסטרא אחרא כולה מכל וכל -

אך החמשים של קדושה, נרמזים באותיות מ"י⁶ -
וחמשים של טומאה, נרמזים באותיות טמ"א⁷ ...
נמצא, קודם שנימול דעדיין דבוקה בו הערלה שהיא דרגא טמא⁸ ...
הנה, זה האדם דבק בו דרגא דטמא, ואחר שנימול שנכרתה הערלה, נפרד מן חלק
הטמא, ודבק בחלק הקדושה שנקרא באותיות מ"י⁹ ...
לכן, המילה בשמיני¹⁰, כנגד ספירת הבינה¹¹ שהיא ספירה שמינית,

והרי היה נתבטל הבחירה, שהוא הסיבה המכוונת הנ"ל -
כי מצרים, היה אז הראש לכל הקליפה כולה, וכשנתבטלה היא, היה מתבטל כל הסטרא אחרא מכל וכל -
והיה ביטול היצר הרע לגמרי, ולא היה מקום לבחירה כלל, ולכך 'לא יָקְלוּ לְהִתְמַהֵמֵה'.
והוא מה שכתב (שמות, יב' - לג'), 'וַיִּתְחַזַּק מִצְרַיִם עַל הָעַם, לְמַהֵר לְשַׁלְּחֵם מִן הָאָרֶץ, כִּי אָמְרוּ כָּלֵנוּ מֵתִים',
ולכך הוכרחו לצאת משם בחיפזון -
כדי ליתן עדיין איזה קיום להרע, וכדי שיהא מקום לבחירה, ולהסיבה המכוונת הנזכרת".
⁶ כיוון, שהאותיות מ"י, עולים בגימטריא חמישים.
⁷ כיוון, שהאותיות טמ"א, עולים בגימטריא חמישים.
⁸ דהיינו, שקודם שנימול התינוק, הרי הוא בבחינת טמ"א.
⁹ דהיינו, שבכוח המילה, להפך את התינוק, מבחינת חמישים שערי טומאה, לבחינת חמישים שערי קדושה.
¹⁰ הטעם הפשוט, שמבואר בדברי רבותינו ז"ל (נדה, לא' ע"ב), הוא:
"ומפני מה אמרה תורה מילה לשמונה, שלא יהו כולם שמחים, ואביו ואמו עצבים".
¹¹ הנה, העשר ספירות, מלמעלה למטה, הם בסדר:
כח"ב, חג"ת, נהי"ם.
והיינו:
כתר, חכמה, בינה, חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות.
וממילא, יוצא, שמלמטה למעלה, דהיינו, מהספירה התחתונה - מלכות, ועד לספירה העליונה - כתר,
ספירת בינה, הינה הספירה השמינית.

ואלו החמשים שערים שבקדושה, הם בבינה, כי הם חמשים שערי בינה, הנקראת מ"י.

ולכן, המילה שבה דבק האדם בדרגא דקדושה הנקרא מ"י, ניתנה ביום השמיני שהוא כנגד בינה.

ובזה, יובן בס"ד הטעם שנקראת מצוה זו בשם מילה,

כי תחלק התיבה לשתיים, וקרי בה מי-לה, דעל ידה, האדם דבק ב-מ"י שהוא חלק הקדושה ¹² -

ונפרד מן טמא שהוא חלק הקליפה.

וזהו שאמר, 'לא נקרא תמים, אלא, על שם המילה',

כי תיבת תמים, תחלקנה לשתיים, וקרי בה תם-ים, שהנימול יצא מחלק מת, ודבק בחלק תם -

וגם יצא מחלק טמ"א, ונדבק בחלק י"ם, שהוא חמשים שערים שבקדושה.

ולכן, דקדקו רז"ל בלשונם, ואמרו -

'לא נקרא תמים, אלא, על שם המילה' -

שם דייקא, כי בְּשֵׁם המילה רמוז ענין של מ"י כאמור, דמילה קרינן בה מי-לה".

ד. הנה, כתבו רבותינו ז"ל (דברים רבה, פרשה ו', א'): :

"וְלָמָּה הִתְיַנֵּק נְמוּל לְשִׁמוּנָה יָמִים, שְׁנַתֵּן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רַחֲמִים עָלָיו - לְהַמְתִּין לוֹ עַד שְׂיֵהָא בּוֹ לְחַוִּי".

ונתקשה רבינו ה"אור החיים" הקדוש זיע"א (ויקרא, יב' - ג'): :

"וצריך לדעת, מי גילה סוד זה, כי ב-ח' ימים יהיה בו כוח, לא פחות ולא יותר".

ותירץ, וז"ל:

¹² וממילא, דעל ידי שהאדם מל, הרי, שהוא מתקרב ל-יה.

"ונראה, כי כוח האמור בדבריהם, הוא מה שאמר בזוהר (תזריע, דף מד' ע"א. אמור, דף צא' ע"ב) -

שהוא כדי שיעבור עליו שבת, ותגיעהו נפש החיונית - הנשפעת בעולם ביום השבת, כידוע, ואז יהיה בן קיימא, והוא שאמרו ז"ל, 'כוח החיוני'.

ותמצא, שאמרו ז"ל (חגיגה, יב' ע"א), שקודם שבא שבת, היה העולם רופף ורועד, כיון שבא שבת, נתחזק ונח ... והוא מה שאמרו, 'כדי שיהיה בו כח'."

ה. והנה, מטרת מצוות המילה, היא להבדיל בין עם ישראל לשאר אומות העולם,

ואותה השלימות, נעשית על ידי בשר ודם -

להורות לו, שכשם שאת גופו הוא מתקן ומשלים בכוח מעשיו -

כך בכוחו לעשות בצורת נפשו,

וכפי שכתב¹³ ב"ספר החינוך", וז"ל:

"משרשי מצוה זו, לפי שרצה השם יתברך, לקבוע בעם אשר הבדיל, להיות נקרא על שמו אות קבוע בגופם,

להבדילם משאר העמים בצורת גופם,

כמו שהם מובדלים מהם בצורת נפשותם, אשר מוצאם ומובאם איננו שוה,

ונקבע ההבדל בגולת הזהב, לפי שהוא סיבה לקיום המין, מלבד שיש בו תשלום צורת הגוף, כמו שאמרנו.

והעם הנבחר, חפץ השם יתברך להשלים תכונתו,

ורצה להיות ההשלמה על ידי האדם,

ולא בראו שלם מבטן,

¹³ מצוה ב'.

לרמוז אליו, כי כאשר תשלום צורת גופו על ידו, כן בידו להשלים צורת נפשו
בהכשר פעולותיו".

והנה, מטרת חותמה של מצוות המילה, היא לצורך יראת שמים,

וכפי שכתב ה"רוקח" ¹⁴, וז"ל:

"ולמה חתם המילה באותו מקום באבר, לחשוב מורא שמים, שלא יחטא באבר".

והנה, מצינו בדברי רבותינו ז"ל (שמות רבה, פרשה ל', יב'), מעשה הממחיש
היטב את עניין לימוד התורה, הקשור וחבוק בעניין המילה, וכדלהלן:

"פעם אחת, אמר לו עקילס לאדריוס המלך -

רוצה אני להתגיר, ולהעשות ישראל.

אמר לו -

לאמה זו אתה מבקש, כמה בזיתי אותה, כמה הרגתי אותה -

לירודה שבאמות אתה מבקש להתערב, מה ראית בהם שאתה רוצה להתגיר.

אמר לו -

הקטן שבהם, יודע היאך ברא הקדוש ברוך הוא את העולם,

מה נברא ביום ראשון ומה נברא ביום שני,

כמה יש משנברא העולם,

ועל מה העולם עומד,

ותורתן אמת.

אמר לו -

לך ולמד תורתך, ואל תמול.

אמר לו עקילס -

אפלו חכם שבמלכותך, וזקן בן מאה שנה, אינו יכול ללמד תורתך, אם אינו מל,

¹⁴ פירושי סידור התפילה לרוקח, קמג', ברכות המילה, עמוד תשכה'.

שָׁכַן כְּתוּב¹⁵, 'מִגִּיד דְּבָרוֹ לְיַעֲקֹב, חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל. לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי -
וּלְמִי, לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל".

עוד מצינו בעניין זה, לדברי רבותינו ז"ל במדרש (במדבר רבה, פרשה יג', טו':
" יִשְׁעִיר עֲזִים אֶחָד לְחֻטָּאתִי (במדבר, ז' - כב') -
כְּנֶגֶד הַגְּרִים שְׁעֵתִידִים לְהַתְּגַיֵּר, וְשִׁהִיוּ שָׁם, שְׂפָלָם רְאוּם,
שִׁנְאָמֵר (ויקרא, יח' - ה'), 'אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם, וְחִי בָהֶם' -
לְהַנִּים, לְוִים וְיִשְׂרָאֵלִים לֹא נֶאֱמַר, אֶלֶּא 'הָאָדָם',
מְלַמֵּד, שְׂאֵפְלוֹ עוֹבֵד כּוֹכָבִים וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, הָרִי הוּא כְּכֹהֵן גְּדוֹל".

עוד מצינו בעניין זה, לדבריו הקדושים של בעל¹⁶ ה"מטה משה" זיע"א, כדלהלן:
"ואם לחשך אדם, לומר, מאחר שטעם מצות מילה היא להכנעת הגוף לנפש,
לעבוד עבודת האל -
הלא התורה הקדושה, היא המשלמת אותנו -
אם כן, למה נימול ונצער גופינו, מאחר שנוכל לבא אל התכלית, באמצעות התורה.
אף אתה אמור לו -
כשם שאי אפשר לבא אל התכלית, זולת התורה,
כן אי אפשר, זולת המילה,
ואפילו ללמוד תורה, אי אפשר, זולת המילה,
כדכתיב (בראשית, יז' - יג'), 'והיתה בריתי בבשרכם, לברית עולם' -
וכתבו קצת המפרשים, 'והיתה בריתי בבשרכם' - זו ברית בשר, 'לברית עולם' - זו
ברית הלשון,

¹⁵ תהילים, קמז', יט' - כ'.

¹⁶ עמוד גמילות חסדים, חלק שביעי, בענייני המילה, פרק א' - בגודל עניינה.

ירצה, שלא יוכל אדם לבא לברית הלשון שהוא לימוד התורה, אם לא בברית
הבשר, שהיא ברית מילה".

עוד מצינו בעניין זה, לדבריו הקדושים של בעל¹⁷ ה"שפת אמת" זיע"א, כדלהלן:
"וניתנה ראשונה, לומר, שע"י מצוה זו יכולין לקבל כל מצות התורה ... וגם
המילה עצמה, היא אות ושם קדוש שנחתם בבשרנו,

ועל ידי זה השם, יכולין לזכות לכל התורה, שכולה שמותיו של הקב"ה.

ולכן, גילוי עריות, מבטל כח התורה".

והנה, במסכת שבת (קלז' ע"ב), איתא:

"תנו רבנן, המל, אומר, אשר קדשנו במצותיו וציונו על המילה,

אבי הבן אומר, אשר קדשנו במצותיו וציונו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו,

העומדים אומרים, כשם שנכנס לברית, כך יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים",

ומבואר:

דהדבר הראשון שמברכים את התינוק, לאחר כניסתו בבריתו של אברהם אע"ה,
הוא, עניין לימוד התורה,

וכן פסק השו"ע¹⁸, וז"ל:

"המל, מברך, אשר קדשנו במצותיו וציונו על המילה,

ואבי הבן, מברך, בין חתיכת הערלה לפריעה, אשר קדשנו במצותיו וציונו להכניסו
בבריתו של אברהם אבינו ...

ואם אחרים עומדים שם, אומרים, כשם שהכניסתו לברית, כן תכניסוהו לתורה
ולחפה ולמעשים טובים".

וסגולה נפלאה לאהבת התורה אצל התינוק, מצינו בדברי¹⁹ ה"מחזור ויטרי",
וז"ל:

¹⁷ פרשת "אמור", תרנא'.

¹⁸ יו"ד, סי' רסה', ס"א.

"ומנהג לאחר המילה, לזמן קרוב שירצו יאספו עשרה,
ויקחו חומש,
והקטן בעריסה, מלובש כיום המילה בתפארת,
ונותנין הספר עליו,
ואומרים - יקיים זה מה שכתוב בזה,
ואומר - 'ויתן לך', וכל פסוקי הברכות, עד 'ואז תשכיל',
וקסת וקולמוס נותנין בידו, כדי שיזכה להיות סופר מהיר בתורת ה'".
ויעויין מה שכתב²⁰ מוהר"ש אלקבץ זיע"א:
ד-"ברית", עולה בגימטריא 612,
ו-"תורה", עם הכולל, עולה בגימטריא 612,
ללמדך, ש"ברית" מביאה את האדם לידי "תורה", וכמו שנתבאר.
ולפיכך, אנו אומרים בברכת המזון:
"בְּרִית וְתוֹרָה",
קודם "בְּרִית", ולאחר מכן "תוֹרָה",
כיוון שעל ידי ה"ברית", בכוחו של האדם להגיע לידי "תורה".

ו. ידועים ומפורסמים דברי רשב"י במדרש (בראשית רבה, פרשה יא', ח'),
שכנסת ישראל היא בן הזוג של השבת, וכדלהלן:
"תני רבי שמעון בן יוחאי, אַמְרָה שֶׁבַת לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם לְכָל
יֵשׁ בֶּן זוּג, וְלֵי אֵין בֶּן זוּג,
אָמַר לָהּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל הִיא בֶּן זוּגָה".
והקשה בזה אדונינו הגר"א זיע"א:

¹⁹ סימן תקצ"א.

²⁰ בספרו הקדוש "מנות הלוי", על מגילת אסתר, בתחילת ספרו.

שמדברי המדרש מבואר - שמה שטענה השבת "לְכַלֵּן יֵשׁ בֶּן זֹוג",
היינו, שיום ראשון הוא בן הזוג של יום השני, וכן הלאה,
וממילא, לשבת אין בן זוג,
ובזה צריך ביאור, היאך ובמה - יהיה יום ראשון בן הזוג של יום השני וכו'.
עוד צריך ביאור, במה שהשיב הקב"ה לשבת "פְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל הִיא בֶּן זֹוגְךָ",
שהיאך ובמה פועל הדבר שהם בני זוג.
ותירץ:
שאין הכוונה שיום ראשון הוא בן זוגו של יום שני, ושלישי של רביעי, וחמישי של
שישי,
שכן, כשנתבונן בששת ימי בראשית, נראה בסדר הבריאה כך:
ביום הראשון - נבראו האור והחושך, שהם היום והלילה,
ביום השני - נברא הרקיע שהוא השמים, ונבדלו המים,
ביום השלישי - נבראה היבשה שהיא הארץ, וכמו כן האילנות והדשאים,
ביום הרביעי - נבראו השמש והירח, שהם המאור הגדול והמאור הקטן
והכוכבים,
ביום החמישי - נבראו שרצי המים העופות והדגים,
ביום השישי - נבראו האדם והבהמות,
וממילא, בני הזוג הם כדלהלן:
יום ראשון, בן זוגו של יום הרביעי - שכן, ביום הראשון ברא הקב"ה את האור
ואת החושך, וביום הרביעי ברא הקב"ה את המאורות עצמם, שהם השמש והירח,
יום שני, בן זוגו של יום חמישי - שכן, ביום השני ברא הקב"ה את השמים, וביום
החמישי ברא את השרצים והעופות, בכדי שיוכלו לעופף "על" הארץ,

יום שלישי, בן זוגו של יום שישי - שכן, ביום השלישי נבראו היבשה, האילנות והדשאים, וביום השישי ברא הקב"ה את האדם שיתפלל על הגשמים בשביל האילנות ודשאים, ואת הבהמות שידורו על היבשה, ואם כן, היחידה ש-אין לה בן זוג, היא השבת.

ולכך, אמר לה הקב"ה "כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל הִיא בֶן זִוגְךָ",

משום שבשבת, שְׁבֵת הַקַּב"ה ממלאכתו -

"שְׁבֵת וַיִּנְפֹּשׁ",

והנה, עם ישראל, מצווים גם כן לשבות ממלאכתם ביום זה -

וכיוון שבשבת הם פנויים ממלאכתם, ממילא הם מגדילים את עוצמת לימוד התורה,

וכמאמר רבותינו ז"ל (תלמוד ירושלמי, שבת, פט"ו ה"ג) :

"לא ניתנו שבתות וימים טובים - אלא לעסוק בהן בדברי תורה" ²¹,

²¹ יעויין, בדברי רבינו הרי"ח הטוב זיע"א, בספרו "בן איש חי" (שנה שניה, פרשת שמות, בהקדמתו), וז"ל:

"ובזה מובן הטעם שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, לא נתנו שבתות לישראל אלא לעסוק בהם בתורה,

והיינו, כי ישראל יש בהם כח לבנות בנין רוחני ועליוני, על ידי עסק התורה,

ולכך נקראו בנאים -

וכמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה, על פסוק 'וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך',

זזה הבנין, שבונים אותו על ידי עסק התורה, הוא נעשה בחלק עולם הבא,

ולכן בשבת שהוא מעין עולם הבא, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה, צריך להרבות בו בעסק התורה, כי אז

יצליחו בו יותר בבנין הרוחני,

ולכן כתבו המקובלים ז"ל -

דגדול הפועל הנעשה מעסק התורה ביום שבת, אלף פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול,

ולכן, מאחר שנעשה בנין רוחני ועליוני בשבת מן עסק התורה, נאסר בשבת בנין הגשמי החמרי לגמרי".

והנה, יש לעיין, מדוע פועל האדם בלימוד התורה שלומד בשבת, פי אלף -

ולפיכך, הם בני הזוג של השבת, כיוון שהם הזיווג השלם ביותר.

ולפי מה שמצינו בדברי רבינו ה"אור החיים" הקדוש זיע"א, באות ד', אתי שפיר :

והלא, מצד הנשמה יתירה שבו, לא היה צריך לפעול, כי אם פי שנים.

וכדי לבאר זאת, נקדים בזה:

דהנה, שבת היא מעין עולם הבא, (כדאיתא במסכת ברכות, נד' ע"ב).

והנה, ידוע ומפורסם העניין, ששבת יונקת מעולם האצילות (עיין בדברי רבינו הרי"ח הטוב זיע"א, בכמה מקומות, וכדלהלן: "בן איש חיל", קונטרס "שני אליהו", דף כג' ע"ב, בד"ה "ונראה". שו"ת "רב פעלים", חלק א', קונטרס "סוד ישרים", סי' ד'. "עוד יוסף חי", פרשת "ויגש", אות יב').

והנה, בשעה שאמה של רבקה ולבן, שולחים את רבקה, בירכו אותה (בראשית, כד' - ס'), "וַיְבָרְכוּ אֶת רַבֵּקָה, וַיֹּאמְרוּ לָהּ, אַחֲתָנוּ אֶת הַיְי לְאֶלְפֵי רַבֵּקָה".

ובלשון זה, יש לעיין, דלכאורה היה מספיק שיאמרו "אַחֲתָנוּ הַיְי לְאֶלְפֵי רַבֵּקָה", ללא מילת "אֶת".

ותירץ בזה רבינו הרי"ח הטוב זיע"א ("בן איש חי", שנה ראשונה, הקדמת פרשת "חיי שרה"), דהנה, בזה העולם יש ד' עולמות, והם:

אצילות, בריאה, יצירה, עשיה. וסימנך, אבי"ע. ואותם העולמות, מכוונים כנגד הַסְפָּרוֹת:

כי מניין אחדים, הוא כנגד עולם העשייה,

ומניין העשרות, הוא כנגד עולם היצירה,

ומניין המאות, הוא כנגד עולם הבריאה,

ובכל אלו העולמות, יש אחיזה לחיצונים -

לבד מעולם האצילות, שהוא מכוון כנגד האלפים ורבבות.

ולכך, ברכוה "אַחֲתָנוּ אֶת הַיְי לְאֶלְפֵי רַבֵּקָה", משום, שרק -את- שייכת לעולם האצילות, המכוון לאלפים ורבבות,

אבל אנחנו (לבן ואמו), לא, משום שנאחזים בנו החיצונים, מחמת הסטרא אחרא שדבוקה בנו.

ולהמתבאר, יובן מדוע פועל האדם בלימוד התורה של שבת, פי אלף -

כיוון, שלימוד תורה זה, שייך לעולם האצילות, וממילא, כל פעולותיו של האדם, פועלות במספר האלפים,

ומטעם זה, נוכל להבין גם כן, מדוע שבת "מקור הברכה", ודוק.

-ועיין עוד, במאמר "רצוננו לראות את מלכינו" - לפרשת "יתרו", מה שהארכנו בעניין זה, ושם מקורה-

דכיוון דיום השבת, עניינו הוא תורה, בעינן, שיעבור על התינוק שבת,
והיינו, מחמת שמעשה המילה, והסרת הערלה, הינם הפתח לפתיחת הלב
לתלמוד תורה -

יום השבת, הוא הוא גופי תורה, וכמו שנתבאר -

לפיכך, צריכים אנו שיעבור עליו השבת, ובכדי שהשפעת השבת, תעמוד בעזרו.

א. במסכת סנהדרין (מג' ע"ב), נחלקו רבותינו ז"ל, ביסוד דין "ערבות",
מאימתי התחייבו בה:

דעת רבי יהודה, שמשעת מתן תורה, התחייבו בני ישראל בעבירותיהם של שאר
בני ישראל -

אך רק עבור העבירות שנעשו ב"גלוי" -

ברם, משעה שעברו את הירדן, הוסיפו להתחייב, אף על העבירות שנעשו
ב"סתרי".

ודין זה, נלמד, מן הפסוק האמור בפרשתן (דברים, כט' - כח'), "הַנְּסִתֶּרֶת לַיהוָה
אֶלְהֵינוּ, וְהַנְּגַלְתָּ לָנוּ וּלְבָנֵינוּ, עַד עוֹלָם, לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת",

שמכיוון שבספר התורה, ישנן נקודות מעל המילים "לָנוּ וּלְבָנֵינוּ, עַד" -

באו נקודות אלו, ללמד, שבשעה שעברו את הירדן, הוסיפו להתחייב, אף על
העבירות שבסתרי²².

ומאידך, דעת רבי נחמיה, שכל זמן שלא עברו את הירדן, לא היו חייבים כלל
ועיקר בעבירותיהם של שאר בני ישראל -

וכשעברו את הירדן, התחייבו, רק בעבירות שב"גלוי" -

ובעבירות שב"סתרי", לא יתחייבו לעולם²³.

²² ועיין עוד בדברי רש"י, ובדברי התוספות, בהרחבה.

²³ ובעניין זה, עיין עוד במסכת סוטה, לד' ע"ב.

ח. הנה, דעת רבותינו ז"ל (מדרש תנחומא, פרשתן, ג'), שכל הנשמות שעתידין להיבראות, היו שם בזמן כריתת הברית, וכדלהלן:

"אף הדורות העתידין לבא, היו שם באותה שעה".

וכתב בזה רבינו ה"כלי יקר", וז"ל:

"ונראה ... שבא ליתן טעם, למה יצטרך להשביע הבנים שעדיין לא נולדו, על כן, אמר דרך משא ומתן, 'כי אתם ידעתם את אשר ישבנו בארץ מצרים' - ושם היינו עבדים לפרעה, ויפדנו ה' משם, על מנת שנקבל עלינו מצות ה', אבל בניכם אשר לא ישבו בארץ מצרים, ולא נפדו, יטענו, למה נקבל עלינו עול מצותיו, כי אותנו לא פדה ה', על כן, אני צריך להביא את בניכם בברית.

ואם תאמרו, אם כן למה יצטרך להשביע אותנו, הלא דין יש לו יתברך עלינו, כי על מנת כן פדה אותנו.

על זה אמר, 'ואת אשר עברנו בקרב הגוים ... ותראו את שקוציהם' וגו' ... **כי מצד שישבנו בארץ מצרים, לא היה צריך להשביענו, אבל מצד שראיתם שיקוצי הגוים אשר עברנו בתוכם, יש לחוש, 'פן יש בכם איש או אשה' וגו' - על כן צריך להשביעם.**

ואם תאמרו, אם כן, הדרא קושיא לדוכתא, כי בשלמא אותנו הוצרך להשביענו, כי ראינו שיקוצי הגוים, ויש לחוש פן נלך אחריהם - אבל בנינו, אשר לא ראו השיקוצים ההם, למה יזנו אחריהם.

על זה אמר, 'פן יש בכם, שורש פורה ראש ולענה' -

כי באמת, הבנים הנולדים מצד עצמם, אין בית מיחוש שילכו אחרי עבודה זרה, כי לא ראו אותה מעולם,

אבל יש לחוש, שמשורש נחש יצא צפע -

כי יכול להיות שאחד מכם נקט טינא בלבו, ומעשה אבות ירשו בנים -

כי טבע הבן, נמשך אחר האב, כמו הענף שנמשך אחר השורש,

על כן, אני צריך להשביע גם הבנים על זה."

והנה, שורש יסודו של רבינו ה"כלי יקר" זיע"א, כבר כתבו הרמב"ן בפסוק זה (פרשתן. במדבר, כט' - יז'), וז"ל:

"פן יש בכס שרש רע, שיפרח וישגה, ובימים הבאים - יוציא פרחים רעים, ויצמיח מרורות,

וזה, על אשר איננו פה עמנו היום' -

כי האב שרש, והבן נצר משרשיו יפרה.

והזכיר השרש, לומר, כי הוא יכול להביא באלה הדורות הבאים - שהשרש אשר ממנו יצמחו, הוא לפניו היום, והוא בא בברית ובאלה הזאת.

ואמר 'פְּרָה ראש', לרמוז, כי משרש מתוק - לא יצא מר,

וכל אשר לבבו שלם עם השם הנכבד, ולא הרהר כלל בע"ז, לא יוליד מודה בה,

ואל תקשה עלי בזה ... כי אמת הדבר, וסוד גדול, לא אוכל לפרש בו."

וביאור העניין:

שהוכיח משה רע"ה את עם ישראל, בעניין זה שיתקנו מידותיהם,

כי בשעה שהאדם לא מתקן את מידותיו, הוא מעביר אצל בניו ובני בניו, את המידות הרעות -

אלא, שהמידות הרעות גדלות אצלם.

ובאמת, שמצינו ליסוד זה, ב-ב' מקומות, בדברי רבותינו ז"ל, וכדלהלן:

א. במסכת סוכה (נו' ע"ב), מצינו:

"תנו רבנן, מעשה במרים בת בילגה, שהמירה דתה, והלכה ונשאת לסרדיוט אחד - ממלכי יוונים.

כשנכנסו יוונים להיכל, היתה מבעטת בסנדלה על גבי המזבח -

ואמרה, לוקוס לוקוס, עד מתי אתה מכלה ממונן של ישראל, ואי אתה עומד עליהם בשעת הדחק".

ובגמרא שם, נתבאר, שהדבר שגרם לה, לנהוג בצורה נוראית כל כך - ל"מזבח" - המקרב בין ישראל לאביהם שבשמים,

הוא, מחמת ש"שותא דינוקא בשוקא, או דאבוה או דאימיה",

והיינו, שמה שיוצא מפיו של האדם, הוא, תוצאה ישירה - של מה ששמע בתוך ביתו.

ב. במסכת קידושין (כב' ע"ב), מצינו:

"רבן יוחנן בן זכאי, היה דורש את המקרא הזה כמין חומר -

מה נשתנה און מכל אברים שבגוף,

אמר הקב"ה, און ששמעה קולי על הר סיני, בשעה שאמרתי (ויקרא, כה' - נה'),
'כי לי בני ישראל עבדים' -

ולא עבדים לעבדים,

והלך זה וקנה אדון לעצמו, ירצע".

והנה, פסוק זה, מדבר בעבד עברי, שעליו מעידה התורה -

"און ששמעה קולי על הר סיני".

ולכאורה צריך ביאור בזה, שהרי און זו של העבד לא היתה בהר סיני, שכן לא היה גופו קיים אז בעולם,

ואם כן, היאך שייך לרצוע את און, בעבור דבר זה.

אלא, שע"פ המתבאר, שהאדם משריש את מידותיו, גם אצל בניו אחריו,

מובנת היטב אותה התביעה -

כי יתכן, שאבות אבותיו שעמדו על הר סיני, הם שלא הפנימו את עניין העבדות אל הקב"ה לבדו -

ולפיכך, הושרשה אותה המידה, אצל הבנים הבאים לאחר מכן, עד שמוכרים את עצמם לעבדות.

ט. ידועים ומפורסמים דבריו הקדושים של ה"זוהר הקדוש" (ח"ג, דף רלא' ע"א):

"אמר רבי יהודה, לימא לן מר, מלין מעלינתא דראש השנה.
פתח רבי שמעון, ואמר (מלכים, ב' - ד'), 'ויהי היום' ...
דא הוא ראש השנה, יומא דאית ביה דינא קשיא על עלמא ...
ובכל אתר ויהי היום', דא ראש השנה ²⁴."

דהיינו:

שבכל מקום שנאמר בו "היום", כוונת הדברים, היא לראש השנה.
והנה, הפסוק הראשון שבפרשתן - "נצבים", הוא (דברים, כט' - ט'),
"אתם נצבים היום, כלכם, לפני יהוה אלהיכם, ראשיכם שבטיכם, זקניכם
ושטריכם, כל איש ישראל",

דהיינו:

שיש במאמר הכתוב הזה, רמז לעניין יום הדין של ראש השנה.
והנה, דרשו רבותינו ז"ל (ראש השנה, יח' ע"א):
"בראש השנה, כל באי העולם עוברין לפניו כבני מרון, מאי כבני מרון,
הכא תרגימו, כבני אמרנא ²⁵,

²⁴ ותרגום דבריו הקדושים:

אמר רבי יהודה, יאמר לנו הרב, דברים עליונים של ראש השנה.
פתח רבי שמעון, ואמר, 'ויהי היום' ...
זהו ראש השנה, יום שיש בו דין קשה על העולם ...
ובכל מקום 'ויהי היום', זה ראש השנה.

ריש לקיש אמר: כמעלות בית מרון²⁶,

(אמר) רב יהודה אמר שמואל, כחיילות של בית דוד²⁷,"

ומהנ"ל מבואר:

שביום הדין של ראש השנה, כל אחד ואחד עובר לדין, בפני עצמו.

והנה, בהמשך דבריו של משה רע"ה בפרשתן (דברים, כט' - יא'), נאמר:

"לְעִבְרָךָ בְּבְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְאֲלֹתָיו, אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּרַת עִמָּךְ הַיּוֹם,"

ולאור האמור בדברינו, הנאמר בפסוק זה - "היום", מדבר גם כן בעניין ראש השנה,

דהיינו:

שבכל שנה ושנה, נידון האדם ביום ראש השנה, על ה"ברית" של השנה הקודמת -

האם עמד בה,

וכמו כן, נכנס האדם ביום ראש השנה, ב"ברית" חדשה -

לשנה הבאה עליו לטובה, שהוא מצוה לקיימה.

והנה, התורה נקראת "ברית",

וכמאמר הכתוב (ירמיה, לג' - כה'):

"כֹּה אָמַר יְהוָה, אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה, חֻקֹּת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי"²⁸.

²⁵ בבבל פירשו, שהכוונה היא, לכבשים הקטנים העוברים דרך פתח צר שבדיר, אחד אחד,

בכדי לקבוע את הטלה העשירי, למעשר בהמה.

²⁶ שהדרך שם צרה, ואין שני בני אדם, יכולים ללכת שם זה לצד זה,

מפני שיש מדרון תלול, משני צידי הדרך.

²⁷ שהיו יוצאין למלחמה, בזה אחר זה,

והיו מונים אותם בצורה זו, בצאתם לקרב.

²⁸ יעויין במסכת נדרים, לב' ע"א.

וכמו כן, מצוות "מילה", נקראת ברית,

וכדמצינו במסכת נדרים (פ"ג מי"א):

"גדולה מילה, שאלמלא היא, לא ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו,

שנאמר (ירמיה, לג' - כה') ... אם לא בריתי יומם ולילה, חוקות שמים וארץ לא שמתני".

ובטעם הדבר, ששניהם נקראים בשם "ברית", ושניהם נלמדים מאותו הפסוק, נראה, שבא לומר בזה:

שאי אפשר להגיע לידי השגת ה"תורה", ללא "ברית המילה",

וכן להיפך, וכמו שנתבאר.

והנה, כבר כתבנו לעיל, בעניין הנסתרות והנגלות, האמורות בפרשתן,

ואפשר:

ש"נגלות ונסתרות", כוללים בתוכם, את עניין "ברית ותורה",

כי "נגלות", היינו, ענייני התורה הקדושה -

וכדרשת רבותינו ז"ל²⁹, על הפסוק³⁰, "כי תימים הם למצאיהם, ולכל בשרו מרפא" -

"אל תקרי למצאיהם, אלא, למוציאם בפה" -

ומכיוון, שדברי תורה נעשים על ידי הוצאת דיבור מן הפה, ממילא, נחשב הדבר, לדברים גלויים.

ומאידך, "נסתרות", היינו, עניינים שבקדושה -

כי הן ענייני שמירת הברית, והן ענייני שמירת המחשבה, מכוסים ונסתרים הם.

וממילא, אפשר:

²⁹ עירובין, נד' ע"א.

³⁰ משלי, ד' - כב'.

שעל ב' דברים אלו, עומד האדם ביום הדין של ראש השנה, בכל שנה ושנה, כיוון, ש-ב' מצוות אלו, הינם יסודות גדולים ואיתנים, אשר העולם עומד ומתקיים בעבורם.

ולהמתבאר בדברי רבותינו ז"ל במדרש, שהובאו באות ח', שמשה רע"ה, הכניס באותה "עֲרְבוּת", גם את נשמות עם ישראל שטרם נבראו, ממילא, גם אותם נשמות שטרם נבראו, נידונות ביום דין זה, וכפי שכתב הגה"ק רבי אמנון זיע"א ממגנצא, בתפילתו הנוראה, "ונתנה תוקף":

"בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה יִפְתָּבוּן, וּבְיוֹם צוֹם כְּפוּר יִחְתָּמוּן,
כְּמָה יַעֲבְרוּן, וְכְמָה יִבְרָאוּן".

והנה, במסכת נדה (לי ע"ב) מצינו:

"ואינו יוצא משם, עד שמשביעין אותו, שנאמר (ישעיה, מה' - כג'), 'כי לי תכרע כל ברך, תשבע כל לשון' ... ומה היא השבועה שמשביעין אותו, תהי צדיק ואל תהי רשע, ואפילו כל העולם כולו, אומרים לך, צדיק אתה, היה בעיניך כרשע, והוי יודע, שהקב"ה טהור, ומשרתיו טהורים, ונשמה שנתן בך טהורה היא, אם אתה משמרה בטהרה מוטב, ואם לאו, הריני נוטלה ממך",

ובטעם שבועה זו, אפשר:

שכבר בצאתו מרחם אמו, מושבע התינוק לקיום דברי התורה, ורק ביום השמיני, שנכנס בברית מילה - הוא מקבל את הכוחות ללומדה.

ועל פי דברי הרמב"ן הנ"ל, שכאשר האב מושחת ומקולקל, הוא מוריש לבניו את מידותיו וטבעיו,

אפשר :

שביום ראש השנה, נידון האדם, גם על ההשחיתות שהוא גורם לבניו להשחית. ולפיכך, בפסוק הנאמר בפרשתן ³¹, "וּמַלּ הַהוֹה אֶלְהִידָּ אֶת לִבְבְּךָ וְאֶת לִבְבּ זְרַעְךָ, לְאַהֲבָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, בְּכֹל לִבְבְּךָ וּבְכֹל נַפְשְׁךָ, לְמַעַן חֲיִיד", רמזו רבותינו ז"ל ³² :

" אֶת לִבְבְּךָ וְאֶת לִבְבִי, ראשי תיבות – אלול",
כיוון, שהאדם נידון גם בעבור עורלת הלב של בניו,
והוא, רמוז, במילים "וְאֶת לִבְבּ זְרַעְךָ".

ל. הנה, מבואר במאמר זה, דהאדם נידון ביום ראש השנה, בעבור ברית הנסתרות -

שהם, ענייני הקדושה וטהרת המחשבה,
וכמו כן, נידון האדם, בעבור ברית הנגלות -
שהוא, עניין לימוד התורה הקדושה -

שאחר שמסיר האדם את עורלתו, עורלת הלב, בכוחו להשיג ולהבין את סודות התורה הקדושה.

אומנם, מבואר עוד, דנידון האדם, אף בעבור חינוך צאצאיו,
שכן, חיסרון כל דהו, בברית הנגלות ובברית הנסתרות שלהם, נובע אך ורק מכוחו ומכוח כוחו, ח"ו.

וממילא, שסוד גדול, ויסוד גדול, עולה מדברינו, בסייעתא דשמיא :

והוא, שכאשר מסיר האדם מעל עצמו את עורלת הלב -

ומטהר את מחשבתו ואת גופו -

³¹ דברים, ל' - ו'.

³² יעוין בדברי רבינו יעקב "בעל הטורים", על פסוק זה.

וממילא, שאף פותח את ליבו לתורה, בקדושתה ובטהרתה,

בוודאי, שבזה, בכוחו, להחזיר את צאצאיו למוטב -

ולהכניסם ב-ב' בריתות אלו.

ואם עושה כך:

הרי, שגם אם לא עמד בבריתות שנתחייב בהם בשנה הקודמת,

בעצם מעשיו, ובעצם תשובתו -

ובפרט, בזה שמקבל על עצמו באמת הגמור, את הבריתות החדשות, של השנה

הבאה עליו לטובה, בשמחה ובאהבה שלימה,

הוא גוזר על עצמו, שנה טובה ומבורכת, וזכיה לפניו יתברך בדין.

יהי רצון, שנזכה לקיום כל האמור, בשלימות האמיתי. אמן.

לזכרון עולם בהיכל ה'

הראשלי"צ הרב אליהו בקשי דורון בן טובה זצ"ל •

יצחק (ישראל) אוחנה בן מרים ז"ל •

יעיש זוביב בן מזל ז"ל •

ישראל אביטן בן סוזן ז"ל •

רפאל סיבוני בן גרסיה ז"ל •

~~~

ליליאן דיאמנטה בת עישה ע"ה •

רחל עמוס בת אסתרלייה ע"ה •

רבקה הרוש בת גרסיה ע"ה •

הצדקת ברוריה מויאל בת חוה ע"ה •

אליס חוה עישה לוי בת גרסיה ע"ה •

מזל טוב סיגלר בת זוהרה ע"ה •

עזיזה שטרית בת אסתר ע"ה •

חנה בת ליליאן ע"ה •

קונפיטה בת דינה ע"ה •

